

Regeringens proposition

1979/80: 120

om ändring i lagen (1976:633) om kungörande av lagar och andra författningar;

beslutad den 6 mars 1980.

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har tagits upp i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

CARL AXEL PETRI

Propositionens huvudsakliga innehåll

Enligt gällande regler skall författningar som har beslutats av regeringen normalt kungöras i Svensk författningssamling eller någon annan författningssamling. I propositionen föreslås att regeringsförfattningar i undantagsfall skall få kungöras i en annan angiven publikation.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1976:633) om kungörande av lagar och andra författningar

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (1976:633) om kungörande av lagar och andra författningar skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

4 §

Författning som utfärdas av regeringen skall kungöras i Svensk författningssamling. Denna utges genom regeringens försorg.

Om möjligheten att överblicka författningsmaterialet underlättas därav eller andra särskilda skäl föreligger, får regeringen bestämma att viss av regeringen beslutad författning i stället skall kungöras i annan angiven författningssamling.

Om möjligheten att överblicka författningsmaterialet underlättas därav eller andra särskilda skäl föreligger, får regeringen bestämma att *en* viss av regeringen beslutad författning i stället skall kungöras i *någon* annan angiven författningssamling. *Om synnerliga skäl föreligger, får regeringen bestämma att en sådan författning skall kungöras i någon annan angiven publikation.*

Gör utomordentliga förhållanden det påkallat kan regeringen bestämma att viss författning skall kungöras på annat sätt än som anges i första stycket. Därvid skall tid som annars räknas från kungörande i Svensk författningssamling i stället räknas från det av regeringen föreskrivna kungörandet.

Denna lag träder i kraft två veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den har utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1980-03-06

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Ullsten, Bohman, Wikström, Mogård, Åsling, Krönmark, Burenstam Linder, Johansson, Holm, Boo, Danell, Petri

Föredragande: statsrådet Petri

Proposition om ändring i lagen (1976:633) om kungörande av lagar och andra författningar

1 Nuvarande regler

Föreskrifter om kungörande av lagar och vissa andra författningar finns bl. a. i 8 kap. 19 § regeringsformen, i lagen (1976:633) om kungörande av lagar och andra författningar och i författningssamlingsförordningen (1976:725, förordningen omtryckt 1977:952, bilagorna till förordningen omtryckta 1979:1029).

I fråga om författningar som beslutas av regeringen (*regeringsförfattningar*) innebär reglerna i huvudsak följande. Regeringsformen föreskriver att förordningar skall kungöras, om inte annat föreskrivs i lag. Lagen om kungörande av lagar och andra författningar undantar från kungörandekravet, förutom författningar som omfattas av sekretess, författningar som endast reglerar statliga myndigheters inre förhållanden eller förhållandet mellan sådana myndigheter inbördes, förutsatt att författningen i fråga inte innehåller något som kan vara av väsentligt intresse för utomstående eller för berörda arbetstagares eller uppdragstagares rättsställning. Övriga regeringsförfattningar skall kungöras. Av 4 § första stycket lagen framgår att kungörandet skall ske i Svensk författningssamling (*SFS*). Om det blir lättare att överblicka författningsmaterialet eller andra särskilda skäl föreligger, får regeringen enligt 4 § andra stycket bestämma att en viss regeringsförfattning i stället skall kungöras i någon annan angiven författningssamling, t. ex. i någon av de författningssamlingar som de centrala myndigheterna ger ut. Om utomordentliga förhållanden gör det påkallat, kan regeringen enligt 4 § tredje stycket bestämma att en viss författning skall kungöras på annat sätt än som anges i första stycket, t. ex. genom att tas in i en publikation som inte har karaktären av författningssamling eller genom meddelanden i radio och TV.

Med utomordentliga förhållanden menas krig, arbetskonflikt eller andra extraordinära situationer som gör det omöjligt att få en författning utgiven i vanlig ordning (prop. 1975/76:112 s. 71).

Av 6 § lagen om kungörande av lagar och andra författningar framgår att författningar som beslutas av centrala myndigheter under regeringen (*myndighetsförfattningar*) skall kungöras i någon författningssamling. Enligt 7 § får regeringen emellertid medge att en central myndighet under regeringen kungör författningar på annat sätt än i författningssamling. Ett sådant medgivande får dock lämnas endast om det finns "synnerliga skäl". Lagrummet vilar, enligt vad föredraganden uttalade i prop. 1975/76:112 s. 75, på tanken att det kan visa sig nödvändigt att på något eller några enstaka områden gå ifrån författningssamlingssystemet och exempelvis fortfarande tillåta kungörande i specialpublikationer som vederbörande myndighet ger ut. I propositionen underströk föredraganden att dispensmöjligheten måste tillämpas med stor varsamhet för att det avsedda enhetliga systemet för författningkungörandet inte skall brytas sönder. Till skillnad från regeln om kungörande av regeringsförfattningar i 4 § tredje stycket är denna dispensmöjlighet tänkt att kunna användas också under normala förhållanden. Så har också skett.

I 9 § författningssamlingsförordningen har regeringen medgett att de myndigheter som finns upptagna i en bilaga till förordningen får kungöra myndighetsförfattningar på annat sätt än i författningssamling. Hur kungörandet skall ske framgår av bilagan. I denna ordning har regeringen medgett att skolöverstyrelsen kungör läroplaner i publikationen *Läroplaner i stället för i författningssamling*. Liknande medgivanden har regeringen lämnat styrelsen för Sveriges lantbruksuniversitet, universitets- och högskoleämbe- tet och ytterligare sju centrala myndigheter på bl. a. kommunikationsväsen- dets område.

I 12 § författningssamlingsförordningen har regeringen föreskrivit bl. a. följande. Brukar en central myndighet kungöra sina författningar i någon central myndighets författningssamling men har myndigheten kungjort en viss författning på annat sätt, skall en notis om kungörandet föras in i författningssamlingen så snart det lämpligen kan ske.

En motsvarande bestämmelse för det fall att regeringen med stöd av 4 § andra stycket lagen har låtit kungöra en regeringsförfattning i någon annan författningssamling än SFS finns i 5 § författningssamlingsförordningen. I så fall skall en notis om kungörandet föras in i SFS.

2 Föredragandens överväganden

Vid tillämpningen av lagen om kungörande av lagar och andra författningar har det visat sig att kravet på att regeringsförfattningar skall kungöras i

SFS eller någon annan författningssamling kan få till följd att ett omfattande material i vissa fall måste tas in i en författningssamling fastän detta framstår som opraktiskt. Så t. ex. innebär lagen att sådana nya läroplaner för grundskolan eller gymnasieskolan som regeringen utfärdar måste kungöras i SFS eller Skolöverstyrelsens författningssamling, fastän föreskrifter av denna typ har sin naturliga plats i skolöverstyrelsens publikation Läroplaner, där av överstyrelsen beslutade läroplaner tas in. Författningssamlingarna förlorar i överskådlighet, om de belastas med läroplaner, utbildningsplaner och vissa andra specialförfattningar med ett mycket utförligt, handboksliknande innehåll. Dessutom medför det onödigt höga tryckningskostnader att införa sådana författningar i en författningssamling, bl. a. därför att av praktiska skäl författningarna i fråga – ensamma eller tillsammans med kompletterande författningar som utfärdas av vederbörande centrala myndighet under regeringen – ändå behöver tas in i en specialpublikation. Det måste anses otillfredsställande att regeringen har sämre möjligheter att kungöra en författning på ett ändamålsenligt sätt än vad centrala myndigheter under regeringen har.

För att komma till rätta med olägenheter av det slag som jag här har pekat på föreslår jag att lagen om kungörande av lagar och andra författningar ändras så att även under normala förhållanden regeringsförfattningar undantagsvis får kungöras i andra publikationer än författningssamlingar.

Den vidgade möjlighet att kungöra regeringsförfattningar i andra publikationer än författningssamlingar, som jag alltså förordar, får självfallet inte leda till att systemet med författningssamlingar luckras upp. Möjligheten bör därför kunna utnyttjas endast om synnerliga skäl talar för det. Samma begränsning gäller nu för att centrala myndigheter under regeringen skall få kungöra sina författningar i någon annan publikation än en författningssamling. Vad jag lägger in i begreppet synnerliga skäl framgår av vad jag har anfört nyss.

Den angivna ändringen bör genomföras genom ett tillägg till 4 § andra stycket lagen om kungörande av lagar och andra författningar.

När en regeringsförfattning efter lagändringens genomförande kungörs i någon annan publikation än en författningssamling, bör en notis om kungörandet föras in i SFS. Det får ankomma på regeringen att besluta de föreskrifter som behövs för att säkerställa att så sker.

3 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att anta ett inom justitiedepartementet upprättat förslag till lag om ändring i lagen (1976:633) om kungörande av lagar och andra författningar.

4 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag som föredraganden har lagt fram.